

ผลของโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองเพื่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการ ด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยในอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

ปาหนัน วรรณทักษ์*, ศศิวรรณ ทศนเยี่ยม**^a

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบสองกลุ่ม วัดผลก่อนและหลังการทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองเพื่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยในอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร กลุ่มตัวอย่างคือผู้ปกครองที่รับผิดชอบดูแลเด็กอายุ 0-5 ปี อาศัยอยู่ในเขตอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร จำนวน 68 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มเปรียบเทียบ กลุ่มละ 34 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ระยะเวลา 4 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด สถิติ Wilcoxon signed rank test, Paired t-test, Mann Whitney U test และ Independent t-test

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($z=-4.895$, $p\text{-value}<0.001$) ทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-9.776$, $p\text{-value}<0.001$) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-8.170$, $p\text{-value}<0.001$) แรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-0.202$, $p\text{-value}<0.001$) และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-2.651$, $p\text{-value}<0.001$) สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการจัดอบรมที่เน้นการเพิ่มทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาแก่ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ทักษะการเฝ้าระวัง; การส่งเสริมพัฒนาการ; เด็กปฐมวัย; ผู้ปกครอง

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

^a Corresponding author: ศศิวรรณ ทศนเยี่ยม Email: sasiwan@snru.ac.th

รับบทความ: 4 เม.ย. 68; รับบทความแก้ไข: 16 เม.ย. 68; ตอบรับตีพิมพ์: 17 เม.ย. 68; ตีพิมพ์ออนไลน์: 29 พ.ค. 68

Effects of a Parental Training Program on the Monitoring and Promotion of Expressive Language Development in Early Childhood in Waritchaphum District, Sakon Nakhon Province

Panan Worakhanthak*, Sasiwan Tassana-iem**a

Abstract

This quasi-experimental study employed a two-group pretest-posttest design with the objective to examine the effects of a parental training program on the monitoring and promotion of expressive language development in early childhood. Samples consisted of 68 parents or guardians responsible for the care of children aged 0–5 years who resided in Waritchaphum district, Sakon Nakhon province. They were divided into an experimental group and a comparison group, with 34 persons in each group. Intervention was a parent training program developed by the researchers, conducted over a period of 4 weeks. Data were collected using questionnaires and analyzed using statistics including frequencies, percentages, medians, minimums, maximums, Wilcoxon signed rank test, paired t-test, Mann Whitney U test, and independent t-test.

The results showed that, after the intervention, the experimental group had significantly higher levels than those from the comparison group in these regards: knowledge ($z=-4.895$, $p\text{-value}<0.001$), skills ($t=-9.776$, $p\text{-value}<0.001$), perceived self-efficacy ($t=-8.170$, $p\text{-value}<0.001$), social support ($t=-0.202$, $p\text{-value}<0.001$), and awareness in monitoring and promoting early childhood language development ($t=-2.651$, $p\text{-value}<0.001$). Therefore, relevant agencies should continuously promote training programs that focus on enhancing parental skills in monitoring and supporting early childhood language development.

Keywords: Monitoring skills; Developmental promotion; Early childhood; Parents

* Master of Public Health Candidate, Master of Public Health Program, Faculty of Public Health, Sakon Nakhon Rajabhat University

** Assistant Professor, Department of Health Sciences, Faculty of Science and Technology, Sakon Nakhon Rajabhat University

^a Corresponding author: Sasiwan Tassana-iem Email: sasiwan@snru.ac.th

Received: Apr. 4, 25; Revised: Apr. 16, 25; Accepted: Apr. 17, 25; Published Online: May 29, 25

บทนำ

เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่สุดของพัฒนาการมนุษย์ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สติปัญญา และสังคม แต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมากและส่งผลต่อกันและกัน^(1,2) นอกจากนี้ ยังเป็นช่วงวัยที่พัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุดในชีวิต ทำให้เด็กมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กในช่วงปฐมวัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง หากเด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูและพัฒนาอย่างเหมาะสม โอกาสทองของการพัฒนาจะไม่สามารถย้อนกลับมาได้⁽³⁾ จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลกพบว่า ร้อยละ 15.0-20.0 ของเด็กทั่วโลกมีพัฒนาการผิดปกติ และมากกว่าร้อยละ 25.0 ของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ในประเทศสหรัฐอเมริกามีภาวะพัฒนาการล่าช้าในระดับปานกลางถึงรุนแรง สำหรับประเทศไทยกรมอนามัยได้เริ่มประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 และพบว่ามีแนวโน้มพัฒนาการไม่สมวัยเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ⁽⁴⁾ ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุขระหว่างปี พ.ศ. 2564-2566⁽⁵⁾ แสดงให้เห็นว่า อัตราเด็กที่มีพัฒนาการสมวัยลดลงจากร้อยละ 82.5 ในปี พ.ศ. 2564 เหลือเพียงร้อยละ 81.3 ในปี พ.ศ. 2566 โดยมีเด็กที่สงสัยว่าพัฒนาการล่าช้าสูงถึงร้อยละ 23.0 และพบว่าเด็กมีพัฒนาการล่าช้าสูงสุดด้านการใช้ภาษา (Expressive language: EL) ร้อยละ 75.0 เมื่อพิจารณาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562-2565 พบว่าแนวโน้มพัฒนาการด้านการใช้ภาษาที่ไม่สมวัยเพิ่มขึ้นทุกปี โดยอยู่ที่ร้อยละ 61.6, 67.2, 71.2 และ 75.3 ตามลำดับ⁽⁶⁾

จากสถานการณ์การพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564-2566 ข้อมูล 3 ปีย้อนหลังพบว่าพัฒนาการสมวัยมีแนวโน้มต่ำลงซึ่งพบเด็กมีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 72.9, 69.0 และ 64.1 ตามลำดับ ซึ่งยังต่ำกว่าเกณฑ์เป้าหมาย (เป้าหมายร้อยละ 86.0) และมีพัฒนาการสงสัยล่าช้าร้อยละ 20.2, 20.2 และ 21.2 ตามลำดับ และด้านที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้ามากที่สุดคือ พัฒนาการด้านการใช้ภาษา ร้อยละ 40.3 44.4 และ 52.3 ตามลำดับ⁽⁶⁾ เด็กจำนวนมากมีพัฒนาการที่ล่าช้าในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านการใช้ภาษา ตามผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กของปฐมวัย ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า เด็กอายุ 0-5 ปี ในพื้นที่ที่มีพัฒนาการล่าช้าอยู่ที่ร้อยละ 21.2 ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ⁽⁵⁾

การดำเนินงานที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้มีคัดกรองพัฒนาการเด็กตามคู่มือการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental surveillance and promotion manual; DSPM) และจัดกิจกรรมกระตุ้นพัฒนาการสำหรับเด็กที่พบความเสี่ยง ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรมจะพบว่าผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่บ้าน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่ นอกเหนือการพบเจ้าหน้าที่สาธารณสุข⁽¹⁾ แต่พบว่า ผู้ปกครองจำนวนมากยังไม่สามารถใช้คู่มือ DSPM ได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากขาดความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมพัฒนาการเด็ก และขาดความมั่นใจในการนำไปใช้จริงที่บ้าน ส่งผลให้เด็กบางคนได้รับการดูแลจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขแล้ว แต่พัฒนาการยังไม่ดีขึ้นตามเกณฑ์ที่ควรจะเป็น และปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพัฒนาการและความฉลาดทางสติปัญญา (Intelligence quotient; IQ) ของเด็กปฐมวัยคือการเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง⁽⁸⁾

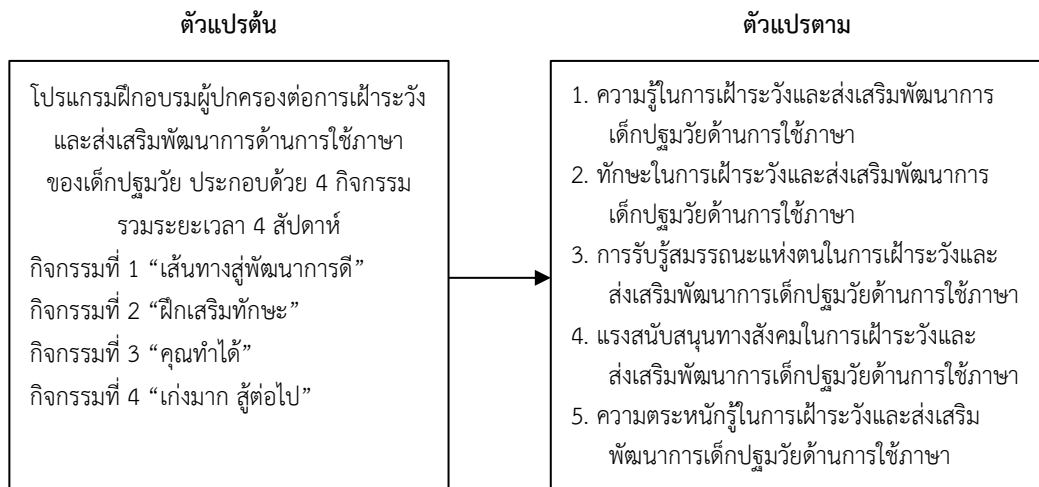
จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง การเล่านิทาน การจัดการเรียนรู้ การเล่นกับเด็ก การอ่านหนังสือสุขภาพของผู้ดูแลเด็ก⁽⁷⁾ และพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการตามคู่มือ DSPPM ของผู้เลี้ยงดูหลัก การเลี้ยงดูที่ดีต้องมีรากฐานจากความผูกพันทางอารมณ์ที่มั่นคงระหว่างเด็กและพ่อแม่ตั้งแต่ขวบปีแรก ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นใจและความกล้าในการเรียนรู้ของเด็ก⁽⁸⁾ แต่ปัจจุบันพบว่าพ่อแม่หรือผู้ปกครองขาดความรู้และทักษะสำคัญในการเลี้ยงดู เช่น ไม่สามารถใช้คู่มือ DSPPM ในการสื่อสารกับเด็ก การให้เด็กใช้โทรศัพท์ตั้งแต่อายุน้อย และการขาดการดูแลด้านอาหารและสุขภาพช่องปาก ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการล่าช้าและระดับสติปัญญาที่ลดลง⁽⁹⁾ จากการดำเนินการที่ผ่านมา มีการจัดอบรมให้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กโดยใช้สื่อและกิจกรรมที่ออกแบบโดยเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ซึ่งผู้ปกครองส่วนใหญ่ยังขาดการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องทำให้ผลลัพธ์ของโปรแกรมไม่ยั่งยืน

จากการทบทวนเกี่ยวกับโปรแกรมการพัฒนาทักษะของผู้ปกครองในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาของเด็กปฐมวัย พบว่าการสนับสนุนทางสังคมช่วยเพิ่มความรู้และทักษะของผู้ดูแลเด็กได้อย่างมีนัยสำคัญ⁽¹⁰⁾ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองส่งผลให้คะแนนความรู้ด้านภาษาสูงขึ้น⁽¹¹⁾ พร้อมกับระดับความพึงพอใจที่สูง นอกจากนี้การประยุกต์แรงสนับสนุนทางสังคมทำให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจเพิ่มขึ้นในการเฝ้าระวังพัฒนาการของเด็ก และเด็กมีพัฒนาการด้านภาษาที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน⁽¹²⁾ จากงานวิจัยที่มีมาก่อน ชี้ให้เห็นว่าโปรแกรมที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างการรับรู้สมรรถนะของผู้ปกครองควบคู่กับแรงสนับสนุนทางสังคมสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยได้อย่างประสิทธิผล

การส่งเสริมให้ผู้ปกครองสามารถเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้นั้นตามทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (Perceived self-efficacy) ของ Bandura⁽¹³⁾ ผู้ปกครองต้องมีความเชื่อมั่นว่าตนเองสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ปกครองให้เฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยการผู้ปกครองสามารถเสริมสร้างความเชื่อมั่นนี้ได้ผ่านประสบการณ์ตรง การสังเกตผู้อื่น คำแนะนำและการชักจูง และการกระตุ้นอารมณ์ นอกจากนี้ ต้องมีการเสริมแรงสนับสนุนทางสังคม ที่จะช่วยให้ผู้ปกครองสามารถเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ การสนับสนุนข้อมูล อารมณ์ เครื่องมือ และการประเมินผล⁽¹⁴⁾ ที่ได้รับจากบุคลากรสาธารณสุข จากสถานการณ์ข้างต้นจะพบว่ามีการพัฒนาโปรแกรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่หลากหลายรูปแบบ แต่จากสถิติยังพบว่าเด็กปฐมวัยยังคงมีพัฒนาการล่าช้าเพิ่มขึ้น ร่วมกับการส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยยังมีข้อจำกัด การวิจัยครั้งนี้จึงพัฒนาโปรแกรมพัฒนาทักษะการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาสำหรับผู้ปกครองโดยใช้แนวคิดการรับรู้สมรรถนะแห่งตนร่วมกับแรงสนับสนุนทางสังคม เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กด้านการใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมผู้ปกครอง เพื่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยในอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้สมรรถนะแห่งตน⁽¹³⁾ และทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม⁽¹⁴⁾ ควบคู่กับคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (Developmental surveillance and promotion manual; DSPM) ตามแนวทางการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย⁽¹⁵⁾ รวมถึงวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย เพื่อให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองต่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย ครอบคลุม ความรู้ ทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองในอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

คำถามการวิจัย

ผลของโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองต่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย ครอบคลุม ความรู้ ทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองในอำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร เป็นอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ
2. ทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ
3. การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ
4. แรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ
5. ความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบศึกษาสองกลุ่มวัดก่อนและหลัง (Two-group pre- and post-test design)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองที่รับผิดชอบดูแลเด็กอายุ 0-5 ปี อาศัยอยู่ในเขตอำเภовาริชภูมิ มีจำนวนทั้งหมด 2,144 คน⁽¹⁶⁾

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองที่รับผิดชอบดูแลเด็กอายุ 0-5 ปี อาศัยอยู่ในเขตอำเภовาริชภูมิ จำนวน 68 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 34 คน และกลุ่มเปรียบเทียบ จำนวน 34 คน โดยใช้สูตรคำนวณขนาดตัวอย่างเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน ได้กลุ่มละ 27 คน ปรับเพิ่มขนาดตัวอย่างร้อยละ 10⁽¹⁷⁾ เพื่อป้องกันการสูญหายระหว่างการทดลองดังนั้นจึงได้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มละ 34 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 68 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ขั้นตอนที่ 1 สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก จากนั้นจับฉลากครั้งที่ 1 ให้เป็นกลุ่มทดลอง จับฉลากครั้งที่ 2 ให้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ ขั้นตอนที่ 2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic random sampling) จากขั้นตอนที่ 1 โดยใช้ทะเบียนรายชื่อเด็ก 0-5 ปี ใช้สูตรคำนวณเป็นบัญชีเลขสุ่ม และการกำหนดช่วงการสุ่ม (Sampling interval) สำหรับลำดับการสุ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างมีระยะห่างจากลำดับก่อนหน้า 7 หน่วยนับ จนครบ 34 คน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การคัดเข้าและเกณฑ์การคัดออก ดังนี้

เกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion criteria) ได้แก่

- 1) ผู้ปกครองที่รับผิดชอบหลักในการดูแลเด็กที่มีอายุ 0-5 ปี ได้แก่ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย หรือผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้เลี้ยงดูเด็กปฐมวัย อาศัยอยู่ในอำเภовาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร

- 2) สามารถพูด อ่าน เขียนหนังสือ และสื่อสารภาษาไทยได้ชัดเจน
- 3) ยินยอมสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย
- 4) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ครบทุกกระบวนการตามระยะเวลาทำวิจัย

เกณฑ์ในการคัดออก (Exclusion criteria) ได้แก่ มีความพิการทางด้านร่างกายและสติปัญญา ได้แก่ ด้านการเคลื่อนไหวไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในด้านการได้ยิน ด้านการมองเห็น ด้านการพูด และภาษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองต่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน⁽¹³⁾ และทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม⁽¹⁴⁾ ใช้แนวทางการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย⁽¹⁵⁾ ระยะเวลา 4 สัปดาห์ ดังแสดงในตาราง 1

ตารางที่ 1 โปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองต่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย

ลำดับ/ ชื่อกิจกรรม	รูปแบบกิจกรรม	ระยะเวลา ที่ใช้
1 เส้นทางสู่ พัฒนาการดี	1. กิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ตนเองเพื่อสะท้อนคิดให้ตระหนักถึงปัญหาพัฒนาการของเด็กปฐมวัยจากประสบการณ์ที่ผ่านมา 2. บรรยายให้ความรู้ผ่านสื่อวีดีโอเรื่องการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กและสื่อบุคคลโดยการจับคู่หูหรือเพื่อนร่วมคิด (Buddy) ฝึกปฏิบัติและสาธิตย้อนกลับ 3. กิจกรรมกลุ่มสร้างเสริมความมั่นใจผู้ปกครองโดยแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ชื่นชมให้กำลังใจกัน และมอบแบบบันทึกการฝึกปฏิบัติที่บ้าน	5 ชั่วโมง
2 ฝึกเสริมทักษะ	ผู้ปกครองฝึกสังเกตและส่งเสริมพัฒนาการด้วยตนเองที่บ้าน พร้อมเขียนบันทึกกิจกรรมแต่ละวันลงในแบบบันทึกการปฏิบัติเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการ โดยมีคู่มือและเจ้าหน้าที่จาก รพ.สต. ติดตามทางโทรศัพท์ แนะนำ กระตุ้นเตือน และให้คำปรึกษา 2 ครั้ง	วันละ 2 ชั่วโมง (1 สัปดาห์)

ตารางที่ 1 (ต่อ) โปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองต่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย

สัปดาห์/ ชื่อกิจกรรม	รูปแบบกิจกรรม	ระยะเวลา ที่ใช้
3 คุนทำได้	กิจกรรมเยี่ยมบ้านโดยเจ้าหน้าที่จาก รพ.สต. และตรวจสอบการบันทึกการปฏิบัติการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการของผู้ปกครองเพื่อดูว่าได้ปฏิบัติตามแนวทางการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่บ้านทึกไว้หรือไม่ หากผู้ปกครองมีการปฏิบัติได้ดีจะให้การยกย่องชมเชย หรือหากผู้ปกครองที่ยังปฏิบัติไม่ได้ เจ้าหน้าที่ รพ.สต. และคู่หู่จะช่วยให้คำแนะนำและให้กำลังใจ	2 ชั่วโมง
4 เก่งมากสุดต่อไป	กิจกรรมกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความก้าวหน้าของตนเองและรับฟังความคิดเห็นจากผู้ปกครองท่านอื่นเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และสร้างความมั่นใจในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการ และให้ผู้ปกครองสุ่มจับการ์ดคำพูดโดยมีเจ้าหน้าที่ รพ.สต. และคู่หู่สะท้อนประสบการณ์ร่วมกันและกล่าวชมเชยเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ และสร้างความมั่นใจ	2 ชั่วโมง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง จำนวน 12 ข้อ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามแรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง จำนวน 12 ข้อ และส่วนที่ 5 แบบสอบถามความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ และ

2) แบบประเมินทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง จำนวน 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังทดลองในกลุ่มทดลอง โดยการเปรียบเทียบความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง ได้ทำการทดสอบการแจกแจงข้อมูล (Test of normality) พบว่ามีการแจกแจงไม่ปกติ ดังนั้นจึงใช้สถิติ Wilcoxon signed rank test และการเปรียบเทียบทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนัก

รู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง มีการแจกแจงปกติ จึงใช้สถิติ paired t-test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนก่อนและหลังทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบโดยการเปรียบเทียบความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองได้ทำการทดสอบการแจกแจงข้อมูล พบว่ามีการแจกแจงไม่ปกติดังนั้นจึงใช้สถิติ Mann Whitney U test และการเปรียบเทียบทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง มีการแจกแจงปกติ จึงใช้สถิติ Independent t test โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

โปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองต่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยนำไปหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และคำนวณค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (Content validity index: CVI) ได้เท่ากับ 0.87 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา มีความสอดคล้องเหมาะสม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ ตามวัตถุประสงค์ และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา (Item objective congruence index: IOC) ซึ่งได้ค่าความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67-1.00 แสดงว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับเนื้อหาเป็นข้อคำถามที่มีความเหมาะสม

การตรวจสอบความเที่ยงหรือความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการตรวจสอบด้านความตรงซึ่งได้รับการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในตำบลปลาไหล อำเภовาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ที่ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson-20: KR-20) ได้แก่ แบบสอบถามความรู้ และแบบประเมินทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง ได้เท่ากับ 0.758 และ 0.787 ตามลำดับ และวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาร์ค (Cronbach's alpha coefficient) แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตน แบบสอบถามแรงสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง ได้เท่ากับ 0.881, 0.861 และ 0.845 ตามลำดับ

การดำเนินการทดลองและการเก็บรวบรวมข้อมูล

กลุ่มเปรียบเทียบ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง ในกลุ่มเปรียบเทียบ โดยการตอบแบบสอบถาม (Pre-test) ในสัปดาห์ที่ 1 ก่อนเริ่มทดลอง จากนั้นกลุ่มเปรียบเทียบจะได้รับบริการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลตามปกติ และตอบแบบสอบถาม (Post-test) หลังการทดลองในสัปดาห์ที่ 4

กลุ่มทดลอง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลก่อนการทดลองโดยการตอบแบบสอบถาม (Pre-test) ในสัปดาห์ที่ 1 ก่อนเริ่มทดลอง หลังจากนั้นดำเนินการกิจกรรมของโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองต่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัย รายละเอียดดังแสดงในตาราง 1 และให้กลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามหลังการทดลอง (Post-test) หลังกิจกรรมในสัปดาห์ที่ 4

การพิทักษ์สิทธิของอาสาสมัคร

การวิจัยนี้ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ 010/2568 ลงวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2568 ภายหลังจากการรับรองจริยธรรมการวิจัยแล้วผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนด และอธิบายชี้แจงวัตถุประสงค์ ประโยชน์ของการวิจัย ขั้นตอนวิธีการดำเนินการเก็บข้อมูล และสิทธิของกลุ่มตัวอย่าง หากกลุ่มตัวอย่างไม่เข้าร่วมโครงการนี้ จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และมีสิทธิถอนตัวเมื่อใดก็ได้ หลังจากนั้นเปิดโอกาสให้ซักถาม เมื่อกลุ่มตัวอย่างสมัครใจจึงให้เซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จะถูกเก็บเป็นความลับ ซึ่งจะใช้รหัสตัวเลขแทนชื่อและนามสกุลของกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลจะถูกนำเสนอในภาพรวม มีการเก็บข้อมูลเป็นความลับ และไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคลจนสามารถระบุตัวตน การวิจัยนี้กำหนดเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ทุกคนที่เข้าตามเกณฑ์การคัดเลือกมีสิทธิ์ที่จะถูกเลือกอย่างเท่าเทียมกัน และหลังการวิจัยกลุ่มเปรียบเทียบหรือผู้ปกครองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับข้อมูลทางเอกสารต่าง ๆ ที่เทียบเท่ากับที่กลุ่มตัวอย่างได้รับ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง

กลุ่มทดลองเป็นเพศหญิงทั้งหมด ร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35-59 ปี ร้อยละ 73.53 (Median=52, Min=21, Max=62) มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 79.41 ส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 44.12 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 82.35 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 44.12 (Median=5,000, Min=2,400, Max=20,000) ส่วนใหญ่เคยดูแลเด็กอายุ 0-5 ปีมาแล้ว 3 คน ร้อยละ 52.94 เด็กที่ดูแลส่วนใหญ่อายุระหว่าง 12-36 เดือน ร้อยละ 55.88 เกี่ยวข้องเป็นปู่/ย่า/ตา/ยาย มากที่สุด ร้อยละ 88.24 และเคยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ร้อยละ 55.88

กลุ่มเปรียบเทียบ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 82.35 ที่มีอายุระหว่าง 35-59 ปี ร้อยละ 61.76 (Median=55, Min=22, Max=73) มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 79.41 ส่วนใหญ่การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 55.88 ประกอบอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 79.41 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในระหว่าง 5,000-10,000 บาท ร้อยละ 59.94 (Median=5,000, Min=600, Max=30,000) ส่วนใหญ่เคยดูแลเด็กอายุ 0-5 ปีมาแล้ว 2 คน ร้อยละ 38.24 เด็กที่ดูแลส่วนใหญ่อายุมากกว่า 36 เดือน ร้อยละ 58.82 เกี่ยวข้องเป็นปู่/ย่า/ตา/ยาย มากที่สุด ร้อยละ 58.82 และเคยใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) ร้อยละ 55.88

การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า อายุ ($t=0.369$, $p\text{-value}=0.713$) จำนวนเด็กอายุ 0–5 ปี ที่เคยดูแล ($t=1.746$, $p\text{-value}=0.085$) และการใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($t=0.500$, $p\text{-value}=1.000$) ไม่แตกต่างกัน

2. การเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง

ความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองกลุ่มทดลองก่อนการทดลองมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 9 (Min=4, Max=12) หลังการทดลองมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 11 (Min=8, Max=12) หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา สูงกว่าก่อนการทดลอง ($Z=-4.726$, $p\text{-value}<0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ดังแสดงในตาราง 2

ทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลอง พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะเท่ากับ 5.53 (SD=1.38) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเท่ากับ 23.50 (SD=5.17) แรงสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 27.32 (SD=6.58) และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาเท่ากับ 30.97 (SD=4.23) และหลังการทดลองผู้ปกครองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะเท่ากับ 8.41 (SD=1.46) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเท่ากับ 32.18 (SD=5.25) แรงสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 40.62 (SD=3.86) และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาเท่ากับ 39.94 (SD=4.02) หลังการทดลองกลุ่มทดลองมีทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-9.776$, $p\text{-value}<0.001$) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-0.795$, $p\text{-value}=0.430$) แรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-0.202$, $p\text{-value}<0.001$) และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-2.651$, $p\text{-value}<0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังแสดงในตาราง 3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองกลุ่มทดลองก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ Wilcoxon signed rank test ($n=34$)

ความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา	Median	Min-Max	z	p-value
ก่อนทดลอง	9	4-12	-4.726 ^b	<0.001*
หลังทดลอง	11	8-12		

*ค่ามีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ^b Based on negative ranks = ความรู้หลังการทดลอง > ความรู้ก่อนการทดลอง

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองก่อนและ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองโดยใช้สถิติ Paired t-test (n=68)

ตัวแปร	Mean	SD	t	p-value
ทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา				
ก่อนทดลอง	5.53	1.38	-9.776	<0.001*
หลังทดลอง	8.41	1.46		
การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา				
ก่อนทดลอง	23.50	5.17	-8.170	<0.001*
หลังทดลอง	32.18	5.25		
แรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา				
ก่อนทดลอง	27.32	6.58	-11.674	<0.001*
หลังทดลอง	40.62	3.86		
ความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา				
ก่อนทดลอง	30.97	4.23	-9.613	<0.001*
หลังทดลอง	39.94	4.02		

*ค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. การเปรียบเทียบความรู้ ทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ ก่อนและหลังการทดลอง

ความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองระหว่าง กลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้ในการเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 9 (Min=4, Max=12) หลังการทดลองมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 11 (Min=8, Max=12) ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบก่อนการทดลองมีค่า มัธยฐานเท่ากับ 9 (Min=4, Max=12) หลังการทดลองมีค่ามัธยฐานเท่ากับ 9 (Min=4, Max=12) เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้านการใช้ภาษาก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบพบว่า มีความรู้ในการเฝ้าระวังและ ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาไม่แตกต่างกัน ($z=-0.962$, $p\text{-value}=0.336$) และภายหลัง การทดลองพบว่ากลุ่มทดลองมีความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ($z=-4.895$, $p\text{-value}<0.001$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังแสดงในตาราง 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนความรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครอง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ โดยใช้สถิติ Mann-Whitney U test (n=68)

ความรู้ในการเฝ้าระวัง และส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัย	กลุ่มทดลอง (n=34)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n=34)		z	p-value
	Median	Min-Max	Median	Min-Max		
ก่อนทดลอง	9	4-12	9	4-12	-0.962	0.336
หลังทดลอง	11	8-12	9	4-12	-4.895	<0.001*

*ค่านัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบ พบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะเท่ากับ 5.53 (SD=1.38) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเท่ากับ 23.50 (SD=5.17) แรงสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 27.32 (SD=6.58) และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาเท่ากับ 30.97 (SD=4.23) และหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยทักษะเท่ากับ 8.41 (SD=1.46) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเท่ากับ 32.18 (SD=5.25) แรงสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 40.62 (SD=3.86) และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาเท่ากับ 39.94 (SD=4.02) และกลุ่มเปรียบเทียบมีคะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลองของทักษะเท่ากับ 5.91 (SD=2.18) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเท่ากับ 24.41 (SD=4.25) แรงสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 27.65 (SD 6.66) และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาเท่ากับ 33.62 (SD=4.01) และหลังการทดลองกลุ่มเปรียบเทียบมีคะแนนเฉลี่ยทักษะเท่ากับ 6.29 (SD=1.77) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนเท่ากับ 24.62 (SD=4.01) แรงสนับสนุนทางสังคมเท่ากับ 27.79 (SD=6.49) และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาเท่ากับ 33.59 (SD=4.40)

เมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนการทดลอง พบว่ามีทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-0.865$, $p\text{-value}=0.390$) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-0.795$, $p\text{-value}=0.430$) และแรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-0.202$, $p\text{-value}=0.841$) ไม่แตกต่างกัน แต่ความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=-2.651$, $p\text{-value}=0.010$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ภายหลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=5.388$, $p\text{-value}<0.001$) การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=6.670$, $p\text{-value}<0.001$) แรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=9.897$, $p\text{-value}<0.001$) และความตระหนักรู้

ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษา ($t=6.493$, $p\text{-value}<0.001$) สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้สถิติ Independent t test ($n=68$)

ตัวแปร	กลุ่มทดลอง (n=34)		กลุ่มเปรียบเทียบ (n=34)		t	p-value
	Mean	SD	Mean	SD		
ทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย						
ก่อนทดลอง	5.53	1.38	5.91	2.18	-0.865	0.390
หลังทดลอง	8.41	1.46	6.29	1.77	5.388	<0.001*
การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย						
ก่อนทดลอง	23.50	5.17	24.41	4.25	-0.795	0.430
หลังทดลอง	32.18	5.26	24.62	4.01	-8.170	<0.001*
แรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย						
ก่อนทดลอง	27.32	6.58	27.65	6.66	-0.202	0.841
หลังทดลอง	40.62	3.86	27.79	6.49	9.897	<0.001*
ความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย						
ก่อนทดลอง	30.97	4.23	33.62	4.01	-2.651	0.010*
หลังทดลอง	39.94	4.02	33.59	4.40	-9.613	<0.001*

* คำนวณด้วยค่าทางสถิติ 0.05

การอภิปรายผล

โปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองต่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยใช้แนวทางการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาตามคู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย⁽¹⁵⁾ ร่วมกับการประยุกต์ใช้ทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะแห่งตน⁽¹³⁾ และทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคม⁽¹⁴⁾ ภายหลังการทดลองพบว่าผู้ปกครองกลุ่มทดลองมีระดับความรู้ ทักษะ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน แรงสนับสนุนทางสังคม และความตระหนักรู้ของผู้ปกครองในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura⁽¹³⁾ ที่เสนอทฤษฎีการรับรู้สมรรถนะตนเอง (Self-efficacy theory) กล่าวว่าบุคคลที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในระดับสูงจะมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมเชิงบวกและสามารถดำเนินกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ โปรแกรมดังกล่าวช่วยเสริมสร้างการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของผู้ปกครองผ่านกิจกรรมที่เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การเรียนรู้จากแบบอย่าง การให้กำลังใจด้วยวาจา และการกระตุ้นทางอารมณ์ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยเพิ่มระดับสมรรถนะตนเองของบุคคล นอกจากนี้การที่ผู้ปกครองได้รับแรงสนับสนุนทางสังคมที่ดีขึ้นหลังการเข้าร่วมโปรแกรมอาจเป็นผลมาจากการบูรณาการ

ปัจจัยด้านแรงสนับสนุนทางสังคม 4 ประเภท ได้แก่ การสนับสนุนทางอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูล การสนับสนุนด้านเครื่องมือและทรัพยากรและการสนับสนุนด้านการประเมินค่า ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมความสามารถของผู้ปกครองในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย⁽¹⁴⁾

คะแนนความรู้และทักษะในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบแตกต่างกัน สอดคล้องกับของ มารุต ภูเพนียด และคณะ⁽¹⁸⁾ ที่พบว่า การส่งเสริมความรู้และทักษะของผู้ปกครอง ทำให้ผู้ปกครองที่ได้รับโปรแกรมมีคะแนนความรู้และทักษะสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุม สามารถอธิบายได้ว่าโปรแกรมนี้มีประสิทธิภาพ ผู้ปกครองที่ได้รับการอบรมมีความสามารถในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้ดีขึ้น การอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะของผู้ปกครองสามารถเพิ่มระดับความรู้และทักษะของผู้เข้าร่วมได้อย่างมีนัยสำคัญ การออกแบบโปรแกรมที่เน้นกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เช่น การฝึกปฏิบัติจริงและการใช้สื่อประกอบช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ตรง ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ด้านการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ สอดคล้องกับการศึกษาของ สมหญิง สังข์ขาว และคันสนีย์ เมฆรุ่งเรืองวงศ์⁽¹⁹⁾ ที่พบว่าผลของโปรแกรมการเสริมสร้างการรับรู้สมรรถนะของผู้ดูแล ทำให้ผู้ปกครองที่ได้รับโปรแกรมมีคะแนนการรับรู้สมรรถนะแห่งตนสูงกว่าก่อนทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุม อธิบายได้ว่าสร้างการรับรู้สมรรถนะผ่านกระบวนการสอนสาธิต การฝึกทักษะ และการทบทวนประสบการณ์จากความสำเร็จที่ผ่านมา ช่วยเพิ่มความมั่นใจให้ผู้ดูแลเมื่อนำความรู้ไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กนอกจากนี้การติดตามเยี่ยมบ้านยังช่วยให้ผู้วิจัยเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของกลุ่มทดลองอย่างแท้จริง ทำให้สามารถให้คำแนะนำที่เหมาะสมการพูดคุยอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและส่งเสริมการใช้ศักยภาพสูงสุด ส่งผลให้ทั้งเด็กปฐมวัยและผู้ดูแลสามารถตอบสนองตามเป้าหมายที่คาดหวังไว้ และสอดคล้องกับสมมติฐานของการศึกษา แสดงให้เห็นว่าการเสริมสร้างสมรรถนะแห่งตนของผู้ดูแลช่วยเพิ่มความมั่นใจและประสิทธิภาพในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ การเยี่ยมบ้านและการติดตามอย่างใกล้ชิดในงานวิจัยยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์ ความเข้าใจบริบท และการให้คำแนะนำที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

สำหรับแรงสนับสนุนทางสังคมในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ดวงพร มั่งมี และคณะ⁽¹⁰⁾ ที่ศึกษาผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมต่อความรู้ พฤติกรรม และทักษะการส่งเสริมพัฒนาการของผู้ดูแลเด็กพบว่า หลังจากเข้าร่วมโปรแกรม คะแนนเฉลี่ยของความรู้ พฤติกรรม และทักษะของผู้ดูแลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โปรแกรมนี้ช่วยให้ผู้ดูแลมีทักษะในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างถูกต้อง แสดงให้เห็นว่าแรงสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลมีพฤติกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย การได้รับคำแนะนำ กำลังใจ และทรัพยากร

จากสังคมช่วยเพิ่มความมั่นใจและความสามารถในการดูแลเด็ก ซึ่งส่งผลให้เด็กได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมตามวัย โดยเฉพาะการได้รับคำแนะนำและกำลังใจจากบุคลากรหรือเครือข่ายสังคมรอบตัว ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและลดความกังวลของผู้ดูแล

นอกจากนี้ความตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยด้านการใช้ภาษาของผู้ปกครองภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีแนบสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการให้ข้อมูล ความรู้ และการสร้างความเข้าใจในประเด็นด้านพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องจะทำให้ผู้ปกครองตระหนักรู้ในการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการด้านการใช้ภาษาของเด็กปฐมวัยสอดคล้องกับการศึกษาของของ มาร์ต ภูพะเนียด, ศรีสุรางค์ เคหะนาค และจันทภา จวนกระว้าง⁽¹⁸⁾ ที่ศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับผู้ปกครองต่อความรู้และทักษะในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนความรู้และทักษะในการประเมินพัฒนาการเด็กสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่แสดงให้เห็นว่าการเพิ่มความตระหนักรู้และความรู้ของผู้ปกครองผ่านโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ส่งผลดีต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งความตระหนักรู้ดังกล่าวสามารถเพิ่มขึ้นได้จากการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมแก่ผู้ปกครองผ่านโปรแกรมอบรมหรือสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ดังนั้น การพัฒนาแนวทางที่ช่วยเพิ่มความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างเต็มศักยภาพ ผลการวิจัยสนับสนุนแนวคิดที่ว่า โปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองที่ผสมผสานแนวคิดด้านพัฒนาการเด็ก ทฤษฎีการเรียนรู้และแรงสนับสนุนทางสังคม สามารถยกระดับความรู้ ทักษะ ความมั่นใจ และพฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เด็กปฐมวัยได้รับการดูแลที่เหมาะสมและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการปฏิบัติ

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาโปรแกรมการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยเฉพาะด้านการใช้ภาษา จึงนำไปใช้ได้เฉพาะกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่างเท่านั้น
2. ควรออกแบบกิจกรรมหรือสื่อที่ช่วยเพิ่มการรับรู้สมรรถนะแห่งตนของผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก ซึ่งเป็นการส่งเสริมแรงสนับสนุนในโปรแกรมนั้นโดยสามารถพัฒนาสื่อการเรียนรู้ที่เข้าใจง่าย เช่น วิดีโอสั้น อินโฟกราฟิก หรือแอปพลิเคชันบนมือถือ เพื่อช่วยให้ผู้ปกครองสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ง่ายและสะดวกขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. บูรณาการโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองเข้าสู่ระบบบริการปฐมวัย โดยส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำโปรแกรมฝึกอบรมผู้ปกครองไปใช้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาล และศูนย์บริการสาธารณสุข
2. ควรมีนโยบายในการพัฒนา "ครูพี่เลี้ยง" หรือ "อาสาสมัครครอบครัว" ที่สามารถเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ปกครองในพื้นที่ และมีคู่มือหรือเครื่องมือการประเมินพัฒนาการด้านภาษาแบบเข้าใจง่าย สำหรับครอบครัวทั่วไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรศึกษาผลของโปรแกรมในระยะยาว เพื่อตรวจสอบความยั่งยืนของผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น และประเมินผลสัมฤทธิ์ในบริบทที่แตกต่างกัน
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโปรแกรม เช่น ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเลี้ยงดู และทัศนคติของผู้ปกครองเพื่อนำไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับปัจจัยเหล่านั้น
3. ควรมีการพัฒนาโปรแกรมการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยในพัฒนาการด้านอื่น ๆ โดยพิจารณาจากสถิติและผลการคัดกรองพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่เป็นปัญหาสำหรับเด็กปฐมวัย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านอาจารย์ที่ปรึกษา สำหรับการให้คำปรึกษา แนะนำตลอดกระบวนการทำวิจัย และที่สำคัญที่สุด ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยที่ให้ความร่วมมือและยินดีเข้าร่วมในการวิจัย จนทำให้การวิจัยครั้งนี้ลุล่วงไปด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Nurturing Care for Early Childhood Development: A framework for helping children survive and thrive to transform health and human potential [Internet]. Geneva: WHO; 2020 [cited 2024 Sep 5]. Available from: <https://www.who.int/publications/i/item/9789241514064>
2. พิชาย ญ พัทลุง, สุทธิณี ญ พัทลุง. ดนตรีมีส่วนพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวในเด็กปฐมวัยอย่างไร. วารสาร มจร อุบลราชธานี. 2566; 8(1):675-83.
3. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. รายงานสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา; 2563.
4. เป็ญจมาศ สติลปราโมทย์. คุณภาพชีวิตของผู้ดูแลเด็กปฐมวัยที่มีพัฒนาการล่าช้า. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ. 2565; 15(3):114-27.
5. กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. รายงานผลการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยในประเทศไทย 2566. นนทบุรี: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข; 2566.
6. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร. รายงานสถานการณ์พัฒนาการเด็กปฐมวัยในจังหวัดสกลนคร. สกลนคร: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร; 2566.
7. นิชกุล พิชายาญ, กิตติพงษ์ สอนล้อม, ศิริภัทรา จุฑามณี. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กปฐมวัย: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ. วารสารโรงพยาบาลสิงห์บุรี. 2566; 31(3):128-42.
8. ประดับ ศรีหมื่นไวย, ชัชฎา ประจูดะเก, อัญชลี ภูมิจันทิก. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพัฒนาการของเด็ก เขตสุขภาพที่ 9 พ.ศ. 2564. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9. 2567; 18(2):635-50.
9. เอกชัย สิววงศ์กิจ. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย. วารสารสุขภาพชุมชน. 2563; 36(4):410-25.

10. ดวงพร มั่งมี, ชุติมา เพ็งใหญ่, วรณญา ชุมประเสริฐ, ชัญญานุช เครือหลี. ผลของโปรแกรมการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนร่วมกับการสนับสนุนทางสังคมต่อความรู้ พฤติกรรม และทักษะการส่งเสริมพัฒนาการของผู้ดูแลเด็กในตำบลชัยบุรี อำเภอเมืองพัทลุง จังหวัดพัทลุง. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้. 2567; 11(3): 1-11.
11. อรุณศรี กัณวเศรษฐ, พวงทิพย์ ชัยพิบาลสฤษดิ์, สุภาวดี เครือโชติกุล. ผลของโปรแกรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาต่อความรู้และการรับรู้ความสามารถของผู้ดูแลเด็กวัยปฐมวัย. วารสารการพยาบาล. 2561; 20(1): 40-53.
12. อรทัย วงศ์พิกุล. ผลของโปรแกรมการประยุกต์แรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ปกครองร่วมกับ TEDA4 สำหรับเด็ก 0-5 ปีที่มีพัฒนาการล่าช้าโดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา. วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยนครราชสีมา. 2566; 2(2): 23-38.
13. Bandura A. Self-efficacy: The exercise of control. New York: Freeman; 1997.
14. House JS. Work Stress and Social Support. Reading, MA: Addison-Wesley; 1981.
15. กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM). พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์; 2566.
16. สำนักงานสาธารณสุขอำเภวาริชภูมิ. ทะเบียนข้อมูลเด็กอายุ 0-5 ปี อำเภวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ปี 2567. สกลนคร: สำนักงานสาธารณสุขอำเภวาริชภูมิ; 2567.
17. Polit DF, Beck CT. Nursing Research: Principles and methods. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2004.
18. มารุต ภูพะเนียด, ศรีสุรางค์ เคหะนาค, จันทภา จวนกระจำง. ผลของโปรแกรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับผู้ปกครองต่อความรู้และทักษะการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยของผู้ปกครอง. วารสารมหาวิทยาลัยศรีเตียน. 2567; 30(2):77-91.
19. สมหญิง สังข์ขาว, คັນสนีย์ เมฆรุ่งเรืองวงศ์. ผลของโปรแกรมสร้างเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนต่อการรับรู้สมรรถนะตนเอง ความคาดหวังในผลลัพธ์ และพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัยก่อนเรียนของผู้ดูแลที่มีพฤติกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กขาดประสิทธิภาพ อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย. วารสารแพทยธานี. 2565; 49(1):95-117.